

CHALMERS STUDENTKÅR

**Åsikter Campusutveckling och
Studentbostäder**

Innehållsförteckning

Bakgrund	1
Definition av område	1
Studentinflytande i campusfrågor	2
Åsikter campus	3
Övergripande Campusfrågor	3
Infrastruktur.....	4
Intressenter och mötesplatser	4
Serviceutbud.....	5
Utbildningslokaler och studieplatser	5
Lokaler för studiesociala aktiviteter.....	7
Åsikter studentbostäder.....	9

Bakgrund

Det finns idag många olika projekt för utveckling av campus¹ samt projekt som rör studentbostäder. I många av dessa projektgrupper sitter representanter som företräder Chalmers Studentkår. Dessa är studentrepresentanter men det finns också andra personer som sitter i olika grupper inom exempelvis detaljplaneprocesser på Fastighetskontoret, Göteborgs Stad. För att de personer som sitter på Chalmers Studentkårs mandat ska kunna vara representanter för kåren och studenternas röst så är det viktigt att Chalmers Studentkår har en tydlig åsikt i dessa frågor – annars blir det svårt för kårens representanter att representera medlemmarnas åsikter.

Under hösten 2013 arbetades därför *Åsikter campusutveckling* fram som ett kompletterande dokument till Åsiktsprogrammet. Arbetet utfördes genom arbetsgrupper i Fullmäktige och Kårstyrelsens presidium.

Uppdateringar

Åsikter Campusutveckling är som dokument underställt Åsiktsprogrammet och innehåller därför också åsikter som rör campus och som finns i Åsiktsprogrammet. Vid ändring i Åsiktsprogrammet konsekvensändras även de direkt citerade paragraferna i Åsikter Campusutveckling.

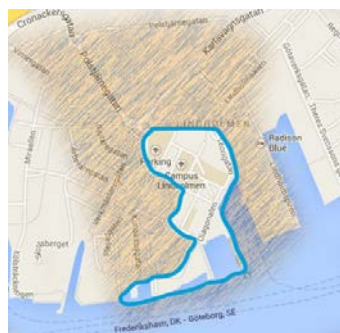
Definition av område

För att förtydliga Chalmers Studentkårs åsikter angående campusutveckling har campus definierats som det område som innehåller lokaler för forskning och utbildning. På campus Johanneberg är Sven Hultins gata inkluderat i området. Campusområdet har utvidgats genom att även definiera ett kringområde. Att ha en definition på ett kringområde underlättar att ha åsikter angående det som inte ansetts prioriterat för campusområdet, men som studenter på Chalmers bör ha i sin närhet. Kringområdet har definierats efter relevans men maximalt gångavstånd till campus på 10 minuter.

Karta Johanneberg

Karta Lindholmen

Figur 1, 2: Kartor som över båda campus definierar campusområde (blå markering) och kringområde (skuggat)

¹ Ordet campus används för både bestämd och obestämd form i både singular och plural

Studentinflytande i campusfrågor

Chalmers Studentkår kräver att representera studenterna i alla organ där frågor som rör studenter diskuteras. Detta rör hela Chalmerssfären med högskolan och stiftelsen samt deras respektive dotterbolag. Studenterna är till antalet den största målgruppen för campus och spenderar en stor del av sin tid på campus. Därför är den mest grundläggande åsikten rörande Åsikter för Campusutvecklingen att studentinflytandet ska vara starkt i alla organ rörande campusutveckling samt att det för studenterna ska finnas möjlighet att påverka.

Chalmers Studentkår kräver att

0§§ studentrepresentanter finns i alla organ som diskuterar campusfrågor

Åsikter campus

Övergripande Campusfrågor

Chalmers studentkår kräver att

- 1§§ campusmiljön ska vara inspirerande och kreativ.**
Campus ska ha miljöer med exempelvis öppna grupprum och labb, utställningshallar och undervisningslokaler som är lekfulla och kreativa.
- 2§§ högskolans lokaler och utomhusmiljö ständigt utvecklas för att öka trivseln hos teknologerna.**
Åsiktsprogrammet 250§
- 3§§ högskolan verkar för ett hållbart samhälle och bärkraftig resursanvändning externt såväl som i det interna arbetet.**
Åsiktsprogrammet 343§
- 4§§ campus ska vara utformat med säkerhet och trygghet dygnet runt i fokus.**
Att campus är säkert och tryggt inkluderar till exempel att campus är väl upplyst och att det inte finns avsides passager.
- 5§§ campus är utformat på ett sätt som skapar ett levande campus med personer i rörelse dygnet runt, även efter ordinarie arbetstid och schemalagd tid.**
- 6§§ campus miljö andas teknik och vetenskap.**
Campus skall inte upplevas som ett industri- eller kontorsområde, utan vara en plats som det tydligt märks tillhör en teknisk högskola.
- 7§§ campus definieras genom gemensamma detaljer som utmärker campus och skapar enhetlighet på och emellan Chalmers campus.**
Campus ska ha entréer som gör att det tydligt definieras var campusområdet börjar och att det upplevs välkomnande. Det ska tydligt framgå att det är Chalmers som högskola som har verksamhet på campus.
- 8§§ campus ska vara varierande och inte enbart bestå av byggnader utan även grönområden.**
- 9§§ campus ska vara enhetligt och tydligt skyltat för att teknologer, anställda och besökare lätt ska kunna hitta.**
Campus är med fördel digitalt och interaktivt skyltat för att underlätta navigering på området och möjliggöra realtidsinformation till studenter, anställda och besökare.
- 10§§ campus är utformat med tydliga områden med olika mål.**
Alla områden på campus skall signalera ett tydligt mål med platsen genom exempelvis tysta, inspirerande eller interaktiva platser.
- 11§§ campus ska ha god tillgång till uteplatser.**
Utemiljöerna ska på bästa sätt utnyttjas med möbler för att skapa till exempel studie- och matplatser.
- 12§§ campus i största möjliga mån har närhet till naturområden.**

Infrastruktur

Infrastruktur till och från campus

Chalmers studentkår kräver att

- 13§§** **kollektivtrafiken har tillräcklig kapacitet för att studenter på ett smidigt sätt kan ta sig till och från campus.**
- 14§§** **hållplatser placeras så att hela campus blir lättillgängligt via kollektivtrafik**
- 15§§** **högskolan måste ta ett ansvar för de ökade resekostnader det kan innebära med undervisning på två campus.**
Åsiktsprogrammet 249§
- 16§§** **det finns god tillgång till cykel- och gångvägar till och från campus.**
Alla cykel- och gångvägar skall vara säkra, tillgängliga och upplysta.
- 17§§** **det finns god tillgång till hyr- eller lånecyklar som möjliggör cykeltrafik inom staden och till campus.**
- 18§§** **biltrafik till campus ska minimeras genom pendlingsnoder med angränsande kollektivtrafik.**

Infrastruktur på campus

Chalmers studentkår kräver att

- 19§§** **campus har tydliga stråk som visar på öppenhet och förenklar möjligheten att hitta på campus.**
- 20§§** **campus i första hand är utformat efter fotgängare och cyklister.**
- 21§§** **cykelvägar är anpassade till stråk med gångvägar för att särskilja de gående och cyklisters rättigheter.**
- 22§§** **det finns tillräckligt med cykelparkeringar.**
Cykelparkeringar ska placeras i anslutning till byggnader och längs cykelstråk.
- 23§§** **biltrafik på campus minimeras och begränsas till nödvändig trafik.**
Biltrafik tillåts för tillgänglighetsanpassning, räddningsfordon och leveranser samt avlastning.
- 24§§** **parkeringsplatser placeras i utkanten av campus och byggs platseffektivt utan att öka antalet.**
- 25§§** **parkeringsplatser ska vara kostnadsneutrala.**
- 26§§** **det i centrum på campus enbart finns handikapparkering för att säkerställa tillgänglighetsanpassning.**

Intressenter och mötesplatser

Chalmers studentkår kräver att

- 27§§** **campus i första hand är till för studenter och anställda vid högskolan och kåren.**
- 28§§** **campus är byggt för att öka integration mellan studenter och anställda.**
Campuslokaler ska främja integration genom att byggnader har entréer som är gemensamma för studenter och anställda samt genom stråk som skapar mötesplatser.

- 29§§** verksamhet för allmänheten placeras i campus kringområde.
- 30§§** de bostäder som är placerade på campus endast är till för studenter.
- 31§§** campus är en mötesplats för akademi, näringsliv och studenter.
- 32§§** aktiviteter som fungerar som mötesplatser är integrerade i campusmiljön.
- 33§§** idrottsplatser finns som mötesplatser på campus och i campus kringområde.
Idrottsplatser såsom fotbollsplan, volleybollplan eller träningsområde ger studenter något att samlas kring.
- 34§§** kontor för näringslivet finns i campus kringområde.

Serviceutbud

Chalmers studentkår kräver att

- 35§§** det erbjuds ett urval av restauranger och caféer på campus, dessa skall i största möjlig mån drivas i kårens regi.
Kåren ska driva restauranger och caféer för att inte aktörer med vinstintresse ska vara etablerade på campus. Det ska finnas en bredd som täcker de behov som finns hos medlemmarna, både gällande utbudet men även gällande öppettider. Öppettider skall anpassas efter teknologernas studiesituation, bland annat genom längre öppettider under tentaperioder. Bredd i utbud samt anpassade öppettider möjliggörs genom att det drivs i kårens regi då kåren verkar för studentnytta snarare än vinstintressen.
- 36§§** det i campus kringområde finns livsmedelsbutiker med studentanpassade priser.
- 37§§** det i campus kringområde finns tillgång till träningsanläggningar.
Att teknologer kan träna i direkt koppling till campus ger möjlighet för teknologen att värna om sin hälsa.
- 38§§** teknologerna har tillgång till omklädningsrum och duschar på campus.
Det bör finnas möjlighet att duscha samt byta om på campus för att teknologerna ska kunna använda miljövänligare transportsätt så som att cykel för att ta sig till campus.
- 39§§** studerande föräldrar har tillgång till förskolor i kringområdet.
Att ha tillgång till förskolor i närheten av campus underlättar för föräldrar att studera vid högskolan.

Utbildningslokaler och studieplatser

Chalmers studentkår kräver att

- 40§§** högskolans lokaler uppfyller ställda krav på ergonomi, klimat, ventilation, belysning, akustik och lokalvård.
Den optimala undervisningslokalen är utformad så att kontakten mellan föreläsare och teknologer är god, samt att ställda krav på ergonomi, klimat, ventilation, belysning, akustik, säkerhet och lokalvård uppfylls. En god arbetsmiljö är förutom ett grundläggande krav ett konkurrensmedel när det gäller att attrahera teknologer till Chalmers.
Åsiktsprogrammet 246§

- 41§§** **lokalerna för undervisningen på ett program skall planeras för att undvika långa gångavstånd för teknologerna.**
Det är viktigt att kunna ta sig mellan undervisningslokalerna på 15-minutersrasterna utan att detta blir ett stressmoment.
Åsiktsprogrammet 248§
- 42§§** **det finns god tillgång till datorsal.**
Då stor del av utbildningen kräver datorarbete är det viktigt att det finns god tillgång till datorer.
Åsiktsprogrammet 251§
- 43§§** **det skall finnas studieplatser i tillfredsställande omfattning.**
Det skall finnas studieplatser utspridda över båda campus, både för enskilda och grupper, vilka skall vara tillgängliga hela dygnet.
Åsiktsprogrammet 255§
- 44§§** **alla teknologer skall ha tillgång till alla studieplatser.**
Alla studieplatser på Chalmers skall vara tillgängliga för samtliga Chalmers teknologer. Detta för att lokalerna skall används optimalt och att studiemiljön för studenterna kan varieras. Däremot bör inte alla teknologer ha tillgång till personliga arbetsplatser såsom ritsalar, kurslabb och liknande.
Åsiktsprogrammet 256§
- 45§§** **studieplatsernas utformning präglas av en variation för att kunna uppfylla de olika behov som finns.**
Då behoven är varierande skall det finnas god tillgång både till mindre grupprum och till läsesalar.
Åsiktsprogrammet 257§
- 46§§** **studieplatser finns både centralt på campusen och i närhet till lärare.**
Alla teknologer skall kunna studera i lokaler som ligger nära undervisningslokaler och lärarnas kontor för att främja studiemiljön och samarbetet.
Åsiktsprogrammet 258§
- 47§§** **lokaler är anpassade efter hur utbildningen utvecklas och därmed tillgodose det behov utbildningen kräver.**
Utformningen av undervisningslokaler och studieplatser ska vara anpassade efter formerna för undervisningen. I den grad kursupplägg och examinationsupplägg förändras så skall undervisningslokalerna och studieplatser utvecklas.
- 48§§** **lokaler för utbildning ska i största möjliga mån tillhandahållas på campus**
Då utbildning kräver specialutformade lokaler såsom laboratorium, verkstäder eller kräver annan specialutrustning, så bör dessa behov fyllas av extern part om det ger högre kvalitet på lokaler och är mer kostnadseffektivt.
- 49§§** **studieplatser finns i närhet till de institutioner respektive utbildningsprogram samverkar med.**
Det ska vara enkelt för teknologer att få kontakt med lärare involverade i kurser genom närhet mellan institutioner och studieplatser.
- 50§§** **studieplatserna ska uppfylla de grundbehov som finns hos teknologerna.**
För att underlätta studierna måste teknologernas studierelaterade grundbehov tillgodoses, så som tillgång till eluttag och internet.

- 51§§** **det vid lokalplanering skall tas hänsyn till hur teknologerna använder de befintliga undervisnings- samt studielokalerna.**
Vid lokalplanering är det viktigt att undersöka hur lokalerna används för att utreda vilka behov teknologerna har.
- 52§§** **mätningar av utnyttjandegrad av lokalerna skall ske i samverkan med studentrepresentanter genom kontroll på plats i lokalerna.**
Utnyttjandegrad av lokaler måste baseras på hur lokalerna används på en daglig basis och bör ske genom fysiska inspektioner i lokalerna av högskolan i samråd med teknologer.
- 53§§** **studenter skall på ett tillgängligt sätt ha möjlighet att utvärdera sin fysiska och psykiska studiemiljö.**
För att markera vikten av bra studielokaler skall högskolan tillhandahålla möjlighet för varje student att lämna åsikter gällande den fysiska och psykiska arbetsmiljön.

Lokaler för studiesociala aktiviteter

Chalmers studentkår kräver att

- 54§§** **teknologernas lokaler diskuteras i ett av högskolan och studentkåren gemensamt definierat forum.**
För att markera vikten av bra lokaler för undervisning och studier skall det på högskolan finnas någon form av forum med teknologrepresentation där lokalerna på Chalmers diskuteras ur ett teknologperspektiv.
Åsiktsprogrammet 247§
- 55§§** **teknologsektionslokaler skall finnas i anslutning till de undervisningslokaler som respektive teknologsektion företrädesvis använder.**
För att uppnå en tillfredsställande social studiemiljö bör det finnas lokaler i anslutning till undervisningen där teknologer kan vistas för att bedriva gemensam sektionsverksamhet. Alla teknologsektioner skall därför ha teknologsektionslokaler. Lokalerna skall vara utformade så att verksamhet såsom möten, studier och fester kan bedrivas i dem samt att möjlighet till att laga och äta mat finns. Det är även viktigt att alla sektioner har ensam tillgång till åtminstone en del av sina teknologsektionslokaler.
Åsiktsprogrammet 265§
- 56§§** **lunchplatser i tillräcklig omfattning för programmets teknologer tillhandahålls i anslutning till teknologsektionslokalerna.**
Åsiktsprogrammet 266§
- 57§§** **alla teknologsektioner skall ha en brandklassad och försäkrad teknologsektionslokal.**
Åsiktsprogrammet 267§
- 58§§** **högskolan tillsammans med studentkåren reglerar ett dokument med riktlinjer för teknologsektionslokaler.**
Tillgången samt vad som avses med lägst godtagbar storlek och standard på teknologsektionslokalerna skall regleras i ett av högskolan tillsammans med Studentkåren upprättat dokument med riktlinjer för teknologsektionslokaler. Storleken bör bero på antal teknologer inom teknologsektionen och det skall även framgå att det är minsta accepterade storlek som regleras.
Åsiktsprogrammet 268§

- 59§§** **högskolan skall tillgodose de lokalbehov som finns hos studentkårens och teknologsektionernas föreningar och kommittéer.**
Föreningsverksamhet är viktig för att skapa en god social miljö och trivsel för de studerande på Chalmers. Det är därför viktigt att högskolan i största möjliga mån tillgodoser det behov av föreningslokaler som finns hos de studerande. Föreningarna som drivs av studerande på Chalmers bedriver ett omfattande arbete i syfte att förbättra såväl den rent sociala miljön som studiemiljön på campus. De har till viss del stora lokalbehov som högskolan bör uppfylla.
Åsiktsprogrammet 269§
- 60§§** **föreningar och kommittéer knutna till teknologsektioner skall tillhandahållas lokaler i anknytning till dessa.**
Om en förening har anknytning till någon teknologsektion bör lokalen ligga i nära anslutning till sektionens övriga verksamhet. Lokaler skall i första hand upplåtas till föreningar anslutna till Studentkåren och dess teknologsektioner samt därefter till andra föreningar som bedriver verksamhet som riktar sig till en stor del av de studerande vid Chalmers.
Åsiktsprogrammet 270§
- 61§§** **föreningslokaler skall upplåtas hyresfritt.**
För att främja sociala aktiviteter på Chalmers skall inte föreningarna belastas ekonomiskt för sina lokaler. Lokalhyrorna på Chalmers är inte rimliga för föreningarna genom sina medlemmar att betala.
Åsiktsprogrammet 271§
- 62§§** **det finns en variation i utformningen av lokaler för att möjliggöra det breda utbud av verksamhet kåren erbjuder.**
Inom kåren finns det många olika typer av arrangemang riktade till både teknologer och besökare. Det bör därför finnas en bredd av lokaler gällande storlek men även utformning för exempelvis sittningar, föreställningar och möteslokaler.
- 63§§** **de lokaler kåren tillhandahåller genom högskolan till gemene medlem ska vara tillgängliga och möjliga att nyttja till flera ändamål.**
Lokalerna ska vara möjliga att använda till flera ändamål så som möten, studieplatser men även för att medlemmar ska umgås under avslappnade former.
- 64§§** **lokaler disponerade av högskolan ska kunna utnyttjas på samma villkor som lokaler i kårens ägo.**
För att ge alla förtroendevalda möjlighet att nyttja sina lokaler på ett likvärdigt sätt skall samma villkor gälla.

Åsikter studentbostäder

Chalmers studentkår kräver att

65§§ campus ska berikas med studentbostäder för att bidra till ett levande campus

66§§ alla studenter har rätt till ett tryggt boende.

Grundläggande för en bostad är att det finns en trygghetskänsla innanför hemmets väggar. En trygghetskänsla bygger bland annat på att lås fungerar och att det finns ett säkert brandskyddssystem. Gemensamma utrymmen, portar, trapphus samt anslutande gång- och cykelvägar skall vara väl upplysta för att öka tryggheten för de boende.

Grundläggande för en bostad är att det finns en trygghetskänsla i anslutning till hemmet. Gemensamma utrymmen, portar, trapphus samt anslutande gång- och cykelvägar skall vara väl upplysta för att öka tryggheten för de boende.

Åsiktsprogrammet 330§

67§§ alla studenter, oavsett ålder, och inkomst skall vara berättigade till att söka bostadsbidrag.

Alla studenter skall vara berättigade att söka bostadsbidrag. Bidragets storlek samt rätten till detsamma skall inte vara beroende av studentens ålder. Idag är studenter över 28 inte berättigade bostadsbidrag och studenten kan krävas tillbaka på hela bidragsbeloppet efter feriearbete om denne är oaktsam.

Åsiktsprogrammet 300§

68§§ rätt till bostadsbidrag prövas halvårsvis för studenter.

Studenter har olika inkomst under olika perioder. Till exempel under sommaren är inkomsten ibland betydligt högre än under resten av året på grund av arbete.

Åsiktsprogrammet 301§

69§§ ingen presumtiv teknolog skall behöva tacka nej till sin utbildningsplats på Chalmers på grund av att bostad saknas.

Bostadsbehovet för flertalet teknologer skiljer sig markant från det normala boendet. Samtidigt är teknologerna en heterogen grupp med sinsemellan mycket olika behov. Därför måste teknologboendet präglas av flexibilitet och mångfald. Statliga och kommunala åtgärder måste medge ett stort mått av valfrihet för teknologernas boende.

En fortsatt utbyggnad av Chalmers samt ett utökat studentutbyte kan komma att ytterligare betonas behovet av ändamålsenliga bostäder.

Bostadsproblem, vare sig de är orsakade av bristande utbud eller orimliga prislägen för teknologer, skall inte behöva orsaka att den enskilde tvingas avstå från studier.

Åsiktsprogrammet 319§

70§§ studentbostäderna skall ha rimliga hyror i förhållande till studiemedlet.

Det skall vara möjligt att få en studentlägenhet som inte kostar mer än en tredjedel av studiemedlets maxbelopp. Detta kan jämföras med snittet i Sverige, där hyran genomsnittligen utgör en fjärdedel av hushållets inkomst.

Åsiktsprogrammet 320§

- 71§§** **alla teknologer skall ges möjlighet att bo i en omedelbar närhet till sitt campusområde.**
Med omedelbar närhet menas att det är gång- och cykelavstånd till de lokalerna där undervisningen bedrivs.
Åsiktsprogrammet 321§
- 72§§** **hyresgäster i studentbostäder skall kontrolleras så att det kan styrkas att de verkligen studerar.**
För att garantera att studentbostäder används enbart av studenter skall kontroll av att hyresgäster i studentbostäder studerar göras. Dock skall tidsbegränsad dispens kunna ges för särskilda skäl.
Åsiktsprogrammet 322§
- 73§§** **tidsbegränsad dispens från studiekravet skall kunna ges då särskilda skäl föreligger.**
Åsiktsprogrammet 323§
- 74§§** **bidrag vid byggande av studentbostäder ej skall vara lägre än bidrag för byggande av övriga bostäder.**
Staten, såsom ansvarig för högre utbildning, måste också ta det övergripande ansvaret för studenters boende. Frågan om kostnader för, och tillgång till, bostäder för studenter skall därmed betraktas som en del av utbildningspolitiken. Bidrag för byggande av studentbostäder skall ej vara lägre än för byggande av övriga bostäder.
Åsiktsprogrammet 324§
- 75§§** **staten och kommunen skall underlätta för nybyggnation av studentbostäder.**
Staten och kommunen skall ta sitt ansvar i bostadsfrågan och underlätta för bostadsbolagen, exempelvis genom att upplåta centrala tomter vid nybyggnation av studentbostäder. Anledningen till att studentbostäder bör beredas plats centralt är främst den att studenterna vill bo nära sitt lärosäte, och då båda Chalmers campus är att betrakta som centralt belägna bör alltså bostäderna placeras därefter.
Åsiktsprogrammet 325§
- 76§§** **högskolan erbjuder internationella teknologer hjälp i sitt bostadssökande.**
Övriga internationella teknologer skall erbjudas hjälp av högskolan i sitt bostadssökande, t ex i form av översättning av annonser, telefon- och internettillgång. Vidare bör högskolan ha bostadssituationen i åtanke då antalet platser för internationella teknologer fastställs, så att det anpassas efter möjligheten att få någonstans att bo. Det är viktigt att internationella teknologer får riklig och ärlig information om hur det går till att skaffa bostad i Göteborg.
Åsiktsprogrammet 326§
- 77§§** **högskolan verkar för att in- och utresande studenter erbjuds bostad på studieorten.**
När högskolan ingår avtal om studentutbyte, skall även högskolan vara den som har det övergripande ansvaret för att de internationella teknologerna har någonstans att bo under sin studietid, och att denna bostad finns disponibel senast vid terminens start.
Åsiktsprogrammet 327§

- 78§§ information om bostadssökande och bostadssituationen i god tid ges till presumtiva och nyantagna teknologer.**
Bostäder för internationella teknologer bör vara integrerade med övriga studentbostäder för att på så sätt underlätta kontakter med svenska studenter och svenskt studentliv.
Åsiktsprogrammet 328§
- 79§§ alla om- och nybyggnationer av studentbostäder i Göteborg uppfyller grundläggande krav på tillgänglighet, oavsett funktionshinder.**
Att anpassa bostäder för funktionshindrade är inget som görs enbart för den boende, utan även för att det skall vara möjligt att ta emot besök av personer med funktionshinder. Bostaden är en viktig del för studentens trivsel, både som bostad och arbetsplats.
Åsiktsprogrammet 329§
- 80§§ utformning av studentlägenheter gällande storlek och pris ska vara anpassad efter den heterogena grupp studenterna är.**
Det ska finnas möjlighet för samboende men även alternativ för de som vill ha eget boende.
- 81§§ standarden ska uppfylla studenternas grundläggande krav.**
Det skall i boendet vara möjligt att tvätta, laga mat och sköta den personliga hygien.
- 82§§ kåren ska ha en tydlig röst i byggandet av studentbostäder där i första hand utvecklingen av studentbostäder på och kring campus ska vara i kårens regi.**
I byggprojekt där kåren inte står som huvudman ska kåren finnas representerade i processen och därmed påverka de bostäder som byggs.